

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.I.1084/2016/6.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Csere Katalin, a tanács elnöke
Dr. Vaskuti András, előadó bíró
Dr. Soós László, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2017. február 14.

Az ügy tárgya: rongálás büntette

Terhelt: terhelt

Elsőfok: Gödöllői Járásbíróság, 15.B.357/2012/89, ítélet, tárgyalás, 2015. április 17.

Másodfok: Budapest Környéki Törvényszék, 5.Bf.452/2015/13., ítélet, nyilvános ülés, 2016. március 9.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára, felmentés érdekében megváltoztatásra, illetve hatályon kívül helyezésre

Rendelkező rész

A Kúria a benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a **Gödöllői** Járásbíróság 15.B.357/2012/89. számú ítéletét, valamint a Budapest Környéki Törvényszék 5.Bf.452/2015/13. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A **Gödöllői** Járásbíróság a 2015. április 17-én meghozott 15.B.357/2012/89. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki rongálás büntetésében [a 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről (továbbiakban: Btk.) 371. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont]. Ezért őt százötven napi tétel pénzbüntetésre ítélte, az egy napi tétel összegét kétezer forintban állapította meg, az így kiszabott összesen háromezer forint pénzbüntetését meg nem fizetése esetén fogház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni. A bíróság rendelkezett a járulékos kérdésekről is.

- [2] A másodfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék a 2016. március 9-én jogerőre emelkedett 5.Bf.452/2015/13. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, megállapította, hogy a terhelt a terhére értékelte cselekményt közvetett tettesként követte el. Az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezéseit helybenhagyta.

II.

- [3] A jogerős határozatban megállapított tényállás lényege szerint:
- [4] A terhelt és felesége tulajdonát képezi a ... szám alatti ingatlan, míg a sértett tulajdonát képezi a ... szám alatti ingatlan; a terhelt és a sértett szomszédok.
- [5] A sértetti ingatlan beépített, körbekerített ingatlan. Miután a terhelt elbontotta a telkén álló régi házat, az ingatlanra új családi házat kívánt építeni. A város önkormányzat jegyzője 2011. március hó 1. napján kelt ... számú határozatával engedélyezte a terhelt és a felesége, mint építtetők részére, hogy a tulajdonukat képező ingatlanra új családi házat építsenek. A sértett fellebbezése folytán eljáró ... Megyei Kormányhivatal Építésügyi Főosztálya az elsőfokú határozatot helybenhagyta, így az 2011. június hó 1. napján jogerőre emelkedett.
- [6] A határozat jogerőre emelkedését megelőzően sértett felkérésére 2011. április hó 26. napján **T.1.** földmérő kimérte a telekhatárokat, és erről kitűzési vázrajzot készített, ami alapján az eredeti telekhatár pontosan meg nem állapítható mértékben áttolódott a terheltek telke felé. **T.1.** földmérő által készített kitűzési vázrajzot a ... Földhivatal nyilvántartásba vette.
- [7] 2011. április hó 27. napján a sértett a két telek közé 22,58 méter hosszú 2,4 méter magas tömör betonkerítést épített, melynek betonalapja is volt.
- [8] A terhelt és felesége 2011. április hó 29. napján birtokvédelmi eljárást indítottak a városi önkormányzat jegyzőjénél, amelyben előadták, hogy a sértett által épített kerítés kb. 20 cm-el lóg át az ingatlanukra, ennyivel csökkentve a telkük szélességét. Ezért kérték, hogy kötelezze a hatóság a sértettet a kerítés elbontására.
- [9] Az ügyben 2011. május hó 18. napján a Polgármesteri Hivatal Igazgatási Osztálya helyszíni szemlét tartott, majd ezt követően 2011. június hó 6. napján kelt számú határozatával a terhelt és a felesége birtokvédelmi kérelmét elutasították arra hivatkozva, hogy a birtokláshoz való jogosultság vitás volta miatt a döntés a bíróság hatáskörébe tartozik. A határozatot a terhelt és felesége 2011. június hó 15. napján vette át.
- [10] Ezt megelőzően a terhelt 2011. június hó 7. napján 8 óra körüli időben a két telket elválasztó, a sértett tulajdonát képező kerítést - egy a nyomozás során ismeretlenül marad személyt megbízva - elbontatta.
- [11] A terhelt cselekményével a sértettnek 539.215,- forint kárt okozott, amely az eljárás során nem térült meg.

III.

- [12] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt védője nyújtott be az 1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról (a továbbiakban: Be.) 416. § (1) bekezdés a) pontjára - és tartalmát tekintve a c) pontjára is - alapított felülvizsgálati indítványt.
- [13] Ebben előadta, hogy a terhelt azáltal, hogy a sértett által a telkeik határára, de részben az ő telkére áttolódva 2011. április 27-én felépített beton alapú kerítést 2011. június 7-én elbontatta, nem valósította meg a rongálás büntetét.
- [14] Ezt azzal indokolta, hogy a kerítés valójában a terhelt tulajdonát képezte, így idegen vagyontárgy hiányában a rongálás törvényi tényállási elemei nem valósultak meg. E körben kifejtette, amennyiben a kerítés a terhelt telkén került felépítésre, akkor annak, mint építménynek a tulajdonjogát - a ráépítés szabályai szerint - a földtulajdonos, nevezetesen a terhelt és a felesége szerezték meg.
- [15] Amennyiben a kerítés részben a sértett, részben a terhelt telkén épült fel, akkor a túlépítés szabályai alkalmazandók, amelynek értelmében - mivel a földterület tulajdonosainak egyike a ráépítés ellen már olyan időben tiltakozott, amikor a ráépítőnek az eredeti állapot helyreállítása még nem okozott volna aránytalan károsodást - a régi Ptk. 110. § (1) bekezdése alapján a terhelt a túlépítő saját földjének és a kerítésnek a tulajdonába bocsátását, illetve a kerítés lebontását is követelhetné volna. Így a túlépítés függő jogi helyzetet eredményezett, aminek következtében nem egyértelmű, hogy a kerítés a terhelt számára idegen vagyontárgy lett volna.
- [16] Abban az esetben, ha a kerítés a sértett tulajdonát képezte és annak tulajdonával kapcsolatban semmilyen függő jogi helyzet nem jött létre, akkor is vizsgálni kell azt, hogy a terheltnek volt-e más lehetősége a birtoksértő állapot megszüntetésére és azt, hogy e más lehetőség mennyi idő után vezetett volna eredményre. Ebből következően a jogos önhatalom, mint birtokvédelmi eszköz kizárja a jogellenességet.
- [17] Ezért az indítvány előterjesztője elsődlegesen a jogerős határozat megváltoztatását és a terheltnek - bűncselekmény hiánya miatt történő - felmentését indítványozta.
- [18] Mindezen túl hivatkozott arra is, hogy az ítélet meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdés III. pont a) alpontjában írt eljárási szabálysértéssel került sor. Ezért másodlagos indítványa a jogerős határozat megváltoztatására, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására irányult.

IV.

- [19] A Legfőbb Ügyészség BF.1147/2016. számú írásbeli nyilatkozata szerint a felülvizsgálati indítvány részben törvényben kizárt, részben nem alapos.

- [20] Álláspontja szerint a tényállás támadásának tekintendő az indítvány azon állítása, mely szerint a kerítés a terhelt telkén épült meg, és e részben a felülvizsgálat kizárt.
- [21] A terhelt javára jogos önhatalom sem állapítható meg, ugyanis volt más lehetősége a részéről jogsértőnek tekintett állapot megszüntetésére, nevezetesen a birtokvédelmi eljárás. Ezért a terhelt büntetőjogi felelősségének a vitatása nem megalapozott.
- [22] Nem alapos továbbá az indokolási kötelezettség megsértésre történő hivatkozás sem, mert az elsőfokú bíróságnak a sértettet illető tulajdonjog kérdésében elfoglalt álláspontját az ítélet 7. oldal utolsó előtti bekezdése tartalmazza.
- [23] Mindezek miatt a megtámadott határozat hatályában fenntartását indítványozta.

V.

- [24] Az indítvány előterjesztője az írásbeli észrevételében előadta, az ítéleti ténymegállapításból csak arra lehet okszerű következtetést levonni, hogy a telekhatár áttolódására figyelemmel nem állapítható meg az, hogy a kerítés egyik vagy másik telekre, esetleg mindkettőre épült, így a ráépítés kizártságával kapcsolatos ügyészi álláspont sem helytálló.
- [25] A terhelt esetében a bírósági út igénybevétele egyértelműen olyan idővesztéssel járt volna, mely a birtokvédelmet megghiúsította volna.
- [26] Mindemellett az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában csak igen felületesen foglalkozott a kerítés tulajdonjogával, a ráépítés kapcsán a terhelt által felhozott érveket érdemben nem vizsgálta. A törmelék visszahelyezéséből pedig téves következtetésre jutott, hiszen a polgári jog szabályai szerint ráépítés esetén a ráépítőt megilleti a beépített anyag elvitelének a joga. A ráépítés szabályai alapján a terhelt a kerítés tulajdonát megszerezte, azonban azzal, hogy a bontás mellett döntött, a beépített anyag elvitelét lehetővé kellett tennie a sértett számára.

VI.

- [27] A Kúria a felülvizsgálati indítványt - mivel azt nem az ügyész nyújtotta be a terhelt terhére - a Be. 424. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen bírálta el.
- [28] A Kúria a Be. 423. § (4) bekezdésében írtakra figyelemmel a határozatot a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján, valamint az (5) bekezdésre figyelemmel a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt, és az indítványban nem szereplő - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - más eljárási szabálysértésekre tekintettel is felülvizsgálta; ilyen eljárási szabálysértést nem észlelt.
- [29] A Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontja szerinti indokolási

kötelezettség megsértése akkor eredményez felülvizsgálatot is megalapozó eljárási szabálysértést, ha a megtámadott határozat indokolása valamely tény vagy jogkérdés kapcsán olyan mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg, mire alapozta a bíróság a döntését.

- [30] Az indokolási kötelezettség felülvizsgálati eljárásra okot adó megsértése nem állapítható meg, ha az ügydöntő határozatokból kitűnik az eljáró bíróságoknak a tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenysége, továbbá az, hogy az érdemi döntésben kifejeződő jogi álláspontját - a bűnösséggel, a minősítéssel, a szankciókkal kapcsolatban - mire alapozta.
- [31] A bizonyítékok értékelése körében levont következtetések helyessége, az értékelés eredménye kívül esik a feltétlen eljárási szabálysértések körén, az tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadása (BH 2013.10.).
- [32] A Be. 258. § (3) bekezdés szabályozza, hogy az elsőfokú bírósági ítélet indokolásának összefüggően milyen elemeket kell tartalmaznia. A járásbíróság ítéletében (2-11. oldal) ennek maradéktalanul eleget tett. Az, hogy a terhelt védője nem ért egyet az indokolás tartalmával, nem jelenti egyben az indokolási kötelezettség, mint abszolút eljárási szabálysértés megvalósulását.
- [33] Következésképpen a felülvizsgálati indítvány ezen hivatkozása nem alapos.

VII.

- [34] A Be. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítványban nem támadható.
- [35] A tényállással ellentétes állítása az indítványnak az, hogy a kerítés a terhelt telkén épült meg, mert az ítélet szerint az eredeti telekhatár a földmérő kitűzése alapján pontosan meg nem állapítható mértékben (elsőfokú ítélet 3. oldal harmadik bekezdés) tolódott át a terhelt ingatlanára, ebből következően a kerítés egy része a sértett telkére is épült. Az indítványnak ezek a felvetései a jogerős ítéleti tényállásban nem szereplő, attól ellentétes körülményekre hivatkoznak, amik a tényállás megalapozottságának támadását jelentik. Ezért érdemi felülvizsgálat tárgyát nem képezhetik, az indítvány ebben a részében törvényben kizárt.
- [36] A Legfőbb Ügyészség az írásbeli nyilatkozatában helytállóan fejtette ki, hogy a polgári jog szabályai szerint a telek megfelelő oldalai szerint illeti meg a kerítés állításának joga vagy kötelezettsége a tulajdonosokat saját telkükön, a telekhatárig bezárólag, és ilyenkor a kerítés tulajdonjoga vitássá nem tehető. Abban az esetben, ha a kerítés építésére ettől eltérően kerül sor, úgy annak tulajdonjoga - a felülvizsgálati indítvány szerint is - vagy a ráépítés [az elkövetéskor hatályos 1959. évi IV. törvény a Polgári Törvénykönyvről (továbbiakban Ptk.) 137 -138. §] vagy a

túlépítés [Ptk. 109 - 111. §] szabályain alapulnak. A tényállás alapján a sértett az eredeti telekhatáron pontosan meg nem állapítható mértékben áttolódva építette meg - túlépítéssel - a kerítést. Ez azonban nem eredményez automatikusan tulajdonszerzést.

- [37] Elkerülte ugyanis az indítványozó figyelmét, hogy a tulajdonjogszerzéshez jogcím és ingatlan-nyilvántartási bejegyzés is szükséges. A korábban fennálló telekhatárt pedig csak az ingatlanügyi hatóság vagy a bíróság változtathatja meg. [A cselekmény elkövetésekor hatályos a földmérési tevékenységről szóló 1996. évi LXXVI. törvény 11. § (7) bekezdése, 12. § (6) bekezdése]
- [38] Következésképpen az esetleges ráépítés vagy túlépítés tárgyát sajátjának nem tekinthette, az számára idegen dolog volt.
- [39] A terhelt számára vitatott - birtoklással, tulajdonnal kapcsolatos - jogi helyzet rendezésére adott volt a törvényes lehetőség, az általa megindított birtokvédelmi hatósági eljárás, ennek hiányában a bírósági út.
- [40] Arra nem volt törvényes lehetősége, hogy a vélt sérelmét büntetőjog-ellenes magatartással orvosolja, és ezt még az sem teheti jogszerűvé, hogy annak igénybevétele esetén az általa tervezett házépítkezés megkezdése késedelemmel járna.
- [41] A rongálás bűncselekményét közvetett tettesként követi el az a telektulajdonos, aki a szomszédja által a telekhatárra épített kerítést - amely meg nem állapítható mértékben áttolódott a terhelt telkére - az ezzel kapcsolatos bírósági út igénybevétele előtt önkényesen, más személlyel elbontatja.
- [42] Ebből következően az eljáró bíróságok a terhelt terhére rótt cselekménynek közvetett tettesként elkövetett rongálás büntettének minősítése, és a vele szemben emiatt alkalmazott jogkövetkezmény a büntető anyagi jog szabályainak megsértése nélkül történt, az törvényes.
- [43] Mindezekre figyelemmel a Kúria a megtámadott határozatokat a Be. 426. § alapján hatályában fenntartotta.

VIII.

- [44] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. § (4) bekezdése, felülvizsgálatot pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az ismételt felülvizsgálati indítvány benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2017. február 14.

Dr. Csere Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Vaskuti András s.k.
előadó bíró, Dr. Soós László s.k. bíró

A kiadmány hitelél:
TóthLné
bíróági tisztviselő